

Text: Sk 3, 1-26

Petr a Jan šli o třetí hodině do chrámu k odpolední modlitbě. Právě tam přinášeli nějakého člověka, chromého od narození; každý den ho posadili u chrámové brány, které se říká Krásná, aby prosil o almužnu ty, kdo tam vcházeli. Když viděl přicházet do chrámu Petra a Jana, prosil také je o almužnu. Petr spolu s Janem na něj upřeli zrak a řekli: „Pohleď na nás!“ Obrátil se k nim a čekal, že od nich něco dostane. Petr však řekl: „Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“ Vzal ho za pravou ruku a pomáhal mu vstát; a vtom se chromému zpevnily klouby, vyskočil na nohy, vzpřímil se a začal chodit. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal radostí a chválil Boha. A všichni ho viděli, jak chodí a chválí Boha. Když poznali, že je to ten, co sedal a žebrel před chrámem u Krásné brány, žasli a byli u vytržení nad tím, co se stalo. Protože se držel Petra a Jana, všichni se k nim v úžasu sběhli do sloupoví, kterému se říká Šalomounovo. Když to Petr viděl, promluvil k lidu: „Muži izraelští, proč nad tím žasnete a proč hledíte na nás, jako bychom svou vlastní mocí nebo zbožností způsobili, že tento člověk chodí? Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, Bůh našich otců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého vy jste vydali a kterého jste se před Pilátem zřekli, když ho chtěli osvobodit. Svatého a spravedlivého jste se zřekli a vyprosilí jste si propuštění vraha. Původce života jste zabili, Bůh ho však vzkřísil z mrtvých a my jsme toho svědky. A protože tento člověk, kterého tu vidíte a poznáváte, uvěřil v jeho jméno, moc Ježíšova mu dala sílu a zdraví – a víra, kterou jméno Ježíšovo v něm vzbudilo, úplně ho uzdravila před vašimi očima. Vím ovšem, bratří, že jste jednali z nevědomosti, stejně jako vaši vůdcové. Bůh však tímto způsobem vyplnil, co předem ohlásil ústy všech proroků, že jeho Mesiáš bude trpět. Proto činite pokání a obraťte se, aby byly smazány vaše hříchy a přišel čas Hospodinův, čas odpočinutí, kdy pošle Ježíše, Mesiáše, kterého vám určil. On zůstane v nebi až do chvíle, kdy bude všechno nové, jak o tom Bůh od věků mluvil ústy svých svatých proroků. Mojžíš řekl: ‚Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka z vašich bratří, jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne.‘ A ‚každý, kdo toho proroka neuposlechne, bude vyhlazen z mého lidu.‘

Také všichni ostatní proroci, kolik jich jen od Samuela bylo, přinášeli zvěst právě o těchto dnech. Vás se týkají zaslíbení proroků i smlouva, kterou Bůh uzavřel s vašimi otcí, když řekl Abrahamovi: ‚V tvém potomstvu budou požehnány všechny národy na zemi.‘ Především pro vás povolal svého služebníka a poslal ho k vám, aby vám přinesl požehnání a odvrátil každého od jeho hříchů.“

Milí bratři a sestry,

dnešní text se nachází ve třetí kapitole knihy Skutků, tedy skoro na začátku této knihy, kdy Ježíšovi učedníci již mají zkušenost setkání se vzkříšeným Ježíšem i naplnění a zmocnění Duchem svatým k službě evangelium a k šíření Božího království o Letnicích.

Tato zkušenost vedla k nebojácnému svědectví o Ježíši, ke svědectví doprovázenému mocnými skutky a zázraky a k založení církve. Po Petrově tehdejší kázání se k učedníkům přidalo asi 3000 lidí. A vidíme, že Ježíšovi učedníci jsou v tomto procesu zrodu církve spíše

spolupracujícími pozorovateli než že by měli něco z toho pod kontrolou.

Přečtený oddíl však je svědectvím o tom, že si svého úkolu a zmocnění ke službě evangelium jsou vědomi. Drží se toho, co od nich Pán Ježíš očekává a spolupracují s tím, jak je Duch svatý vede.

První věc, co se celkem pochopitelně očekává od člověka, v centru jehož života žije Boží poslání je dennodenní aktivní modlitební život. Dnešní čtení nás zavádí do chvíle, kdy apoštolové Petr a Jan vstupují na své pravidelné cestě do chrámu k odpolední modlitbě. V tehdejší společnosti bylo naprosto samozřejmé, že se lidé hojně zúčastňovali modliteb, které se v chrámu konaly několikrát denně. Veřejné projevy náboženského života a zbožnosti byly tehdy samozřejmou součástí života obce či města. Právě tam ke chrámové bráně, přinášeli jakéhosi člověka, chromého od narození; každý den ho tam, nejspíše jeho příbuzní posadili, aby tam žebrel. Žebrotu tehdy byla pro lidi všelijak postižené legitimní a také jediným způsobem obživy. Přináší jej tam před začátkem bohoslužby, což je vyjádřením snahy, aby co nejvíce mohl od ostatních lidí vyžebrať, protože právě před začátkem bohoslužeb se v tomto prostoru pohybovalo nejvíce lidí.

Lukáš zde zmiňuje, že žebrák sedí u Krásné brány. Tento název pro bránu na nádvořích chrámu je zmíněn pouze zde, a lze jej přeložit i jako dobrá či např. krásavice. Je možné, že se jednalo o bránu, která byla pokrytá mědí z Korinta, tedy tzv. „Korintská“ a asi to byla vnitřní chrámová brána mezi nádvořím pohanů a nádvořím žen; Zde tedy sedí tento muž, chromý od narození, a jeho život je denně spojen s touhou po pomoci a milosrdenství. Jako postižený nebo kvůli např. nějaké nemoci nečistý člověk nemohl podle Mojžíšova zákona vejít do chrámu, do Hospodinova shromáždění, jako mrzák byl odkázán pobývat pouze na nádvoří pohanů, to znamená, že je také vyloučen z náboženského, společenského a bohoslužebného života. Je mrzák, nemůže pobývat v chrámovém prostoru určeném Božím lidu.

Jeho osud tedy ostře kontrastuje s názvem této brány, u které leží – není to dobrý či hezký život, být vyloučený, být jakoby neustále v nemilosti.

Nicméně, to, že je v nemilosti, se rázem mění. A můžeme si povšimnout toho, že uzdravení chromého má v kontextu evangelijních zpráv určité místo, kterým se otevírá zvěstování o milosti - uzdravením chromého začíná v Lukášově evangelium Ježíš svoje zvěstování o moci odpuštění hříchů v Lk 5, 17, kde je chromý spuštěný za Ježíšem otvorem ve střeše. Podobně i v případě Petrova zvěstování v Lyddě ve Sk 9, 33, kdy zázrak uzdravení ochrnutého otevírá dveře mezi lidmi pro přijetí evangelia.

Evangelium opakovaně dosvědčuje milost těm v nemilosti, a že odpuštění hříchů a Boží přijetí staví člověka na nohy;

Můžeme si nyní připomenout také slova, která zazněla v 1. čtení. Tento biblický text nám přináší výjevy naděje, očekávání a neskonale milosti našeho Boha. Jsme pozváni pohlédnout do budoucnosti, kdy poušť a suchopár budou vzkvétat radostí a květem. Toto prorockví z Izaiáše 35 nám maluje obraz změny, kterou přinese příchod Božího království.

Prorocství zde popisuje moc Božího uzdravení: "Tehdy se rozevrou oči slepých a otevrou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat." Bůh, který stvořil tyto smysly, nyní slibuje jejich obnovu a plný rozvoj. A to nejen fyzicky, ale i duchovně. Oči našeho srdce budou otevřeny pro poznání Boží lásky a pravdy. A to tehdy, když se blíží Boží království.

Ozvěnu Izajášových povzbuzujících slov či reflexi tohoto textu nacházíme i ve vzkazu pro Jana Křtitele v Mt 11, 3-6. Jan už tehdy byl uvězněn a ve vězení uslyšel o činech Kristových. Zřejmě toužil po slovech ujištění a proto tehdy poslal Ježíšovi vzkaz po svých učednících: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“

To, čím Ježíš Janovi odpovídá, je vlastně připomenutím tohoto Izajášovského textu. To, co se zde děje, je dokladem přítomnosti Božího království, ty činy mluví samy za sebe. Ježíš Janovým učedníkům odpověděl: Běžte a řekněte Janovi, co slyšíte a vidíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium. A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.“

Tehdy se rozevrou oči slepých a otevrou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat. Naplnění těchto zaslíbení muselo Božimu lidu připomínat, že se děje něco neobyčejného, že Bůh se ke svému lidu sklání a tak říkájíc „pomáhá mu na nohy“.

Vraťme se nyní k tomu žebrákoví sedícímu u Krásné brány, na kterém se toto neobyčejné prokázalo, když se jeho nohy zpevnily. Když viděl přicházet do chrámu Petra a Jana, také je prosil o almužnu. Petr spolu s Janem jej však vyzvali: „Pohleď na nás!“ Obrátil se k nim v očekávání almužny. Petr mu však řekl: „Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“

Vzal ho za pravou ruku a pomáhal mu vstát; a vtom se chromému zpevnily klouby, vyskočil na nohy, vzpřímil se a začal chodit. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal radostí a chválil Boha. A všichni ho viděli, jak chodí a chválí Boha. Tento jakýsi žebrák získal pokyn: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“ A najednou v tom jménu, ve kterém zazněl ten pokyn, se chromému zpevnily klouby, vyskočil na nohy, vzpřímil se a začal chodit. Získal něco, co neočekával... Získal pokyn, který změnil jeho životní úděl. Mnohokrát můžeme být svědky pokynů, které tomu, kdo je přijme, zničí život. Tady u Dobré, Krásné brány zaznívá do života dobrý pokyn, který mění život k dobrému. Žebrák získal pokyn, který neočekával. Získal milost, přijetí, vysvobození ze svého trápení. V moci Ježíšova jména.

Jméno a jeho význam bylo ve Starém Orientu chápáno jako tajuplné znamení, tvořící a určující celý život. Poznání Boha, Božího jména muselo být darováno. Muselo být dáno v setkání, ve vztahu, ve smlouvě. Je darováno samotným Bohem. Starozákonní člověk mnohem více než my dnes vnímal moc jména i milost darování jména, a pomoc, která může být poskytnuta znalostí určitého jednajícího jména, Starozákonní člověk žil důležitostí a posvátností Božího jména. Tak moc, že toto jméno ani nebylo dovoleno vyslovit a za jeho zneužití následoval trest smrti ukamenováním.

Vědomí důležitosti jména se týkalo starověkých kultur obecně. Můžeme zmínit staroegyptskou pověst, jak se bohyně Eset stala jednou z nejmocnějších bohyň,

protože Istí donutila Boha Rea, aby jí sdělil své tajné jméno. Dnes už si jen těžce dovedeme vzít do představ tehdejších lidí, ale v moci určitého tajného jména docházelo k uzdravení, k vysvobození, toto jméno bylo tajné, muselo být z milosti darované, nebylo volně k dispozici, nedalo se s ním jednat bez pověření.

Nicméně tyto představy mohly odrážet i vědomí, že Bohu nelze něco diktovat, Bůh ví, co potřebujeme dříve než ho prosíme... Žebrák očekával peníze, stříbro, zlato... a dostal milost a uzdravující pokyn. Bůh nám nedává, co chceme, ale co potřebujeme.

Jak žebrák reaguje na své uzdravení? Neopouští Petra a Jana. Drží se jich...Jde s nimi do chrámu. Tedy dělá to, co nemohl. Už může. Už se může spolu s dalšími modlit v chrámu. Už není vyloučený, postižený, je uzdravený, je přijatý. Bratří a sestry, stejně jako ti první posluchači v Šalomounově sloupoví, stojíme před tajemstvím Boží moci a milosti.

Naše vlastní schopnosti a zásluhy nestačí k tomu, abychom dosáhli pravého uzdravení a osvobození. Uzdravení není výsledkem lidské moci nebo zbožnosti, jak zdůrazňují apoštolové. Petr se obrací k davu, který se sešel v úžasu, a vysvětluje, že to, co se stalo, není jejich vlastní dílem, nýbrž působením Boha, oslavujícího svého služebníka Ježíše Krista. Petr odkazuje na Ježíšovo utrpení, smrt a vzkříšení, což je naplněním prorocství a zaslíbení Božího Mesiáše. Ježíš Kristus je tím, kdo nám přináší nový život a sílu skrze víru v Jeho jméno. Petr své kázání končí povzbuzením, že Ježíš nám přinesl požehnání tím, že každého z nás odvrací od našich hříchů. Hřích ochromuje a ničí život. Boží požehnání nás staví na nohy a přináší svobodu. Bratří a sestry, tento příběh je příběhem jakéhosi mrzáka, ale může být příběhem i kohokoliv z nás. Můžeme se tedy ptát. V čem nám Bůh žehná tím, že nás odvrací od našich hříchů a co nám Bůh bere, protože nás to ochromuje? V čem my potřebujeme postavit na nohy my dnes? Jaký životní pocit ovlivňuje náš život? Jedná se o důvěru a vděčnost Bohu, nebo spíše zápasíme s pocity bezmoci, strachu a neschopnosti cokoli na našem údělu změnit. Stupňující úzkost přece doprovází celou společnost i vzhledem k narůstajícímu napětí doprovázenému někde i zastrašujícími vojenskými akcemi. Slova humanitární krize, válka, inflace, recese, nedostatek potravin, sucho, migrace, pandemie nových onemocnění; to dnes a denně můžeme slyšet spolu s vyjadřováním nejistoty a obav z budoucnosti. Lidé mohou být až zchromlí strachem a obavami z budoucnosti, z přesvědčení o neschopnosti něco změnit. Vlastně může jít o takový všudepřítomný pocit bezmoci. A můžeme si uvědomit, že bezmoc a zchromlost spolu úzce souvisí, že je to vlastně i pocit bezmoci, který nás ochromuje, paralyzuje. Je to bezmoc. A na tuto bezmoc lze odpovědět. Vyjádřením Ježíšova zájmu o člověka, vyjádřením ježíšovského zájmu o člověka... Tento zájem, ježíšovský zájem může prokázat kdokoli komukoli a přinést mu tím milost a dobrý pokyn do života. Ježíšovo jméno vnáší určitou dynamiku a možnost změny... Přináší naději. Za jeho jménem se skrývá konkrétní příběh vysvobození, pomoci. A není to či nemusí to být jenom příběh jakéhosi žebráka u Krásné brány. Je nebo může to být i náš příběh. I můj příběh. Amen

Sk 3, 1-26, Sal 19.11.2023

679 - Pomoz mi, můj Pane, abych nežil planě

Introit: **Izajáš 61, 10-11**

146 - Ó, chvalte laskavého Pána

Čtení: **Izajáš 35, 1-10**

Poušť i suchopár se rozveselí, rozjásá se pustina a rozkveté kvítím. Bujně rozkvetete, radostně bude jásat a plesat. Bude jí dána sláva Libanónu, nádhera Karmelu a Šáronu. Ty uzří slávu Hospodinovu, nádheru našeho Boha. Dodejte síly ochablým rukám, pevnosti kolenům klesajícím. Řekněte nerozhodným srdcím: „Buďte rozhodní, nebojte se! Hle, váš Bůh přichází s pomstou, Bůh, který odplácí, vás přijde spasit.“

Tehdy se rozevřou oči slepých a otevřou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat. Na poušti vytrysknou vody, potoky na pustině.

Ze sálající stepi se stane jezero a z žíznivé země vodní zřídla. Na nivách šakalů bude odpočívat dobytek, tráva tam poroste jako rákosí a sítí.

Bude tam silnice a cesta a ta se bude nazývat cestou svatou. Nebude se po ní ubírat nečistý, bude jen pro lid Boží. Kdo půjde po této cestě, nezbloudí, i kdyby to byli pošetilci.

Nebude tam lev, dravá zvěř na ni nevstoupí, vůbec se tam nevyskytne, nýbrž půjdou tudy vykoupení.

Ti, za něž Hospodin zaplatil, se vrátí. Přijdou na Sijón s plesáním a věčná radost bude na jejich hlavách. Dojdou veselí a radosti, na útěk se dají starosti a nárek.

Tolik slova prvního čtení.

246 - Pane, dnešek je den chvály

Text: **Sk 3, 1-26**

340 - Ve jméno Krista doufáme

Sborová ohlášení

Modlitba

Poslání: **Sk 3, 16**

Apoštol Petr nám ve svém kázání připomíná: A protože tento člověk, kterého tu vidíte a poznáváte, uvěřil v jeho jméno, moc Ježíšova mu dala sílu a zdraví – a víra, kterou jméno Ježíšovo v něm vzbudilo, úplně ho uzdravila před vašima očima.

717 - Tvá, Pane, láska, nám sílu dává